

Sociolinguïstiek en sociale psychologie:

Nieuwe methodes voor attitudemeting

Laura Rosseel, Dirk Geeraerts, Dirk Spielman

OG Kwantitatieve Lexicologie en Variatielinguïstiek

Inleiding

- sinds de jaren 1960 **nauwelijks methodologische vernieuwing** in taalattitudeonderzoek
- traditionele methodes:
 - enquêtes (direct)
 - *matched / verbal guise* (indirect)
 - *societal treatment*
- problemen:
sociaal wenselijke antwoorden, beperkte introspectie, kunstmatigheid, weinig semantische & syntactische controle

Inleiding

→ innovatie:

geïnspireerd door attitudeonderzoek in sociale psychologie

Overzicht

1. impliciete meettechnieken
2. overzicht meettechnieken
3. AAP & IAT: succesverhalen?
4. AMP & ST-IAT: nieuwe mogelijkheden?
5. besluit

Overzicht

1. impliciete meettechnieken
2. overzicht meettechnieken
3. AAP & IAT: succesverhalen?
4. AMP & ST-IAT: nieuwe mogelijkheden?
5. besluit

Impliciete meettechnieken

impliciete technieken meten automatische associaties

- associatie object & evaluatie in het geheugen = attitude (Fazio 2007)
- automatisch?

vier kenmerken (Bargh 1994)

- onbewust
- niet intentioneel
- efficiënt
- oncontroleerbaar

Impliciete meettechnieken

impliciete technieken meten automatische associaties

- associatie object & evaluatie in het geheugen = attitude (Fazio 2007)
- automatisch?

vier kenmerken (Bargh 1994)

- onbewust
- niet intentioneel
- efficiënt
- oncontroleerbaar

Impliciete meettechnieken

impliciete technieken meten **automatische** associaties

- association object & evaluation in memory = attitude (Fazio 2007)
- **automatisch?**

vier kenmerken (Bargh 1994)

- onbewust
- niet intentioneel
- efficiënt
- oncontroleerbaar

Impliciete meettechnieken

waarvoor zijn deze technieken tot nu toe gebruikt?

- verschillende disciplines:

marketing, psychiatrie, (sociale) psychologie,...

- grote verscheidenheid aan topics:

reclame, seksuele voorkeur, alcoholisme, zelfverminking, eigenwaarde, racisme, genderstereotypes,...

Impliciete meettechnieken

waarvoor zijn deze technieken tot nu toe gebruikt?

- verschillende disciplines:

marketing, psychiatrie, (sociale) psychologie,...

- grote verscheidenheid aan topics:

reclame, seksuele voorkeur, alcoholisme, zelfverminking, eigenwaarde, racisme, genderstereotypes,...

Impliciete meettechnieken

waarvoor zijn deze technieken tot nu toe gebruikt?

- verschillende disciplines:

marketing, psychiatrie, (sociale) psychologie,...

- grote verscheidenheid aan topics:

reclame, seksuele voorkeur, alcoholisme, zelfverminking, eigenwaarde, racisme, genderstereotypes,...

Overzicht

1. impliciete meettechnieken
2. overzicht meettechnieken
3. AAP & IAT: succesverhalen?
4. AMP & ST-IAT: nieuwe mogelijkheden?
5. besluit

Overzicht meettechnieken

twee paradigma's:

1. *response interference*
2. *sequential priming*

= meten impliciete attitudes

= twee congruente stimuli → snellere reactie

≠ presentatie van stimuli: simultaan vs. sequentieel

≠ onderliggende mechanismen

Overzicht meettechnieken

twee paradigma's:

1. *response interference*

2. *sequential priming*

= meten impliciete attitudes

= twee congruente stimuli → snellere reactie

≠ presentatie van stimuli: simultaan vs. sequentieel

≠ onderliggende mechanismen

Overzicht meettechnieken

twee paradigma's:

1. *response interference*
2. *sequential priming*

= meten impliciete attitudes

= twee congruente stimuli → snellere reactie

≠ presentatie van stimuli: simultaan vs. sequentieel

≠ onderliggende mechanismen

Overzicht meettechnieken

	response interference	sequential priming
reeds in taalkunde	implicit association test (IAT)	auditory affective priming (AAP)
nieuw in taalkunde	single target implicit association test (ST-IAT)	affect misattribution procedure (AMP)

Overzicht

1. impliciete meettechnieken
2. overzicht meettechnieken
3. AAP & IAT: succesverhalen?
4. AMP & ST-IAT: nieuwe mogelijkheden?
5. besluit

Overzicht meettechnieken

	response interference	sequential priming
reeds in taalkunde	implicit association test (IAT)	auditory affective priming (AAP)
nieuw in taalkunde	single target implicit association test (ST-IAT)	affect misattribution procedure (AMP)

Implicit Association Test

hoe werkt het?

Implicit Association Test

hoe werkt het?

	TARGETCONCEPT	ATTRIBUUT
categorie-labels	zwart/wit	goed/slecht
stimuli		<i>leuk, prachtig, afschuwelijk, walgelijk</i>

Implicit Association Test

hoe werkt het?

	TARGETCONCEPT	ATTRIBUUT
categorie-labels	zwart/wit	goed/slecht
stimuli		<i>leuk, prachtig, afschuwelijk, walgelijk</i>

Implicit Association Test

hoe werkt het?

	TARGETCONCEPT	ATTRIBUUT
categorie-labels	zwart/wit	goed/slecht
stimuli		<i>leuk, prachtig, afschuwelijk, walgelijk</i>

Implicit Association Test

blok 1 – targetdiscriminatie

zwart

wit

Implicit Association Test

blok 2 – attribuutdiscriminatie

goed

slecht

afschuwelijk

Implicit Association Test

blok 3 – gecombineerde taak

zwart
goed

wit
slecht

afschuwelijk

Implicit Association Test

blok 4 – targetdiscriminatie (invers)

wit

zwart

Implicit Association Test

blok 5 – gecombineerde taak (invers)

wit
goed

zwart
slecht

afschuwelijk

Implicit Association Test

in taalkunde:

Redinger (2010)

Pantos (2010, 2012)

Campbell-Kibler (2012, 2013)

Implicit Association Test

in taalkunde:

Redinger (2010)

Pantos (2010, 2012)

Campbell-Kibler (2012, 2013)

Implicit Association Test

Pantos (2010, 2012)

- attitudes t.o. Engels met moedertalig vs. vreemd accent
- auditieve stimuli + geschreven pos/neg adjectieven
- voorkeur voor moedertalig Engels accent
<-> expliciete attitudes

Implicit Association Test

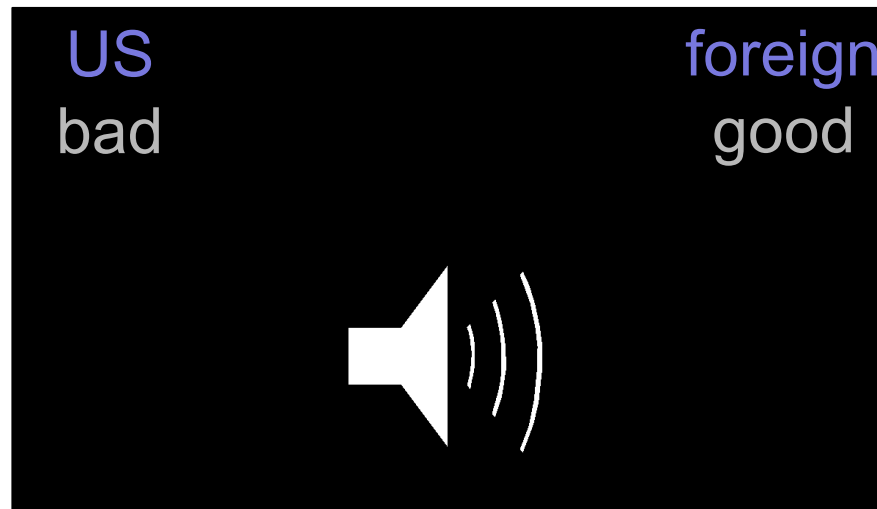
Pantos (2010, 2012)

- attitudes t.o. Engels met moedertalig vs. vreemd accent
- auditieve stimuli + geschreven pos/neg adjectieven
- voorkeur voor moedertalig Engels accent
<-> expliciete attitudes

Implicit Association Test

Pantos (2010, 2012)

- attitudes t.o. Engels met moedertalig vs. vreemd accent
- auditieve stimuli + geschreven pos/neg adjectieven
- voorkeur voor moedertalig Engels accent
<-> expliciete attitudes

Implicit Association Test

Pantos (2010, 2012)

- attitudes t.o. Engels met moedertalig vs. vreemd accent
- auditieve stimuli + geschreven pos/neg adjectieven
- voorkeur voor moedertalig Engels accent
<-> expliciete attitudes

Implicit Association Test

evaluatie

praktische complexiteit	- participant - onderzoeker (reactietijden)
talige / auditieve stimuli	+ OK (labels & auditieve stimuli) + lengte: eerder flexibel
psychometrische eig.	+ goede betrouwbaarheid & validiteit
relatie attribuut – target	+ valentie & semantische relaties
overig	- binaire / comparatieve structuur - <i>practice effect</i>. max. 1 test - extra-persoonlijke associaties → P-IAT - benoeming categorieën + inspiratie ontwikkeling model - cognitieve processen achter attitudes

Overzicht meettechnieken

	response interference	sequential priming
reeds in taalkunde	implicit association test (IAT)	auditory affective priming (AAP)
nieuw in taalkunde	single target implicit association test (ST-IAT)	affect misattribution procedure (AMP)

Affective Priming

hoe werkt het?

Affective Priming

prime

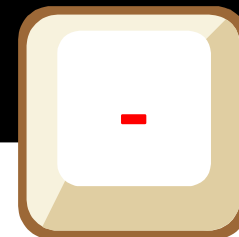
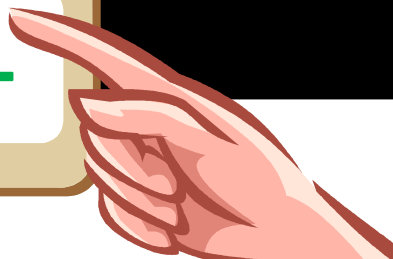
Affective Priming

prime

Affective Priming

target

Affective Priming

prime

target

congruentie

reactiesnelheid

+

+

congruent

sneller

+

-

incongruent

trager

-

+

incongruent

trager

-

-

congruent

sneller

Auditory Affective Priming

in taalkunde? Speelman, Spruyt, Impe & Geeraerts (2013)

- attitudes t.o. 3 Belgisch Nederlandse taalvariëteiten
- auditieve primes, afbeeldingen als targets
- periferie: standaard > eigen (perifere) > centrale variëteit
centrum: eigen (centrale) > standaard > perifere variëteit

Auditory Affective Priming

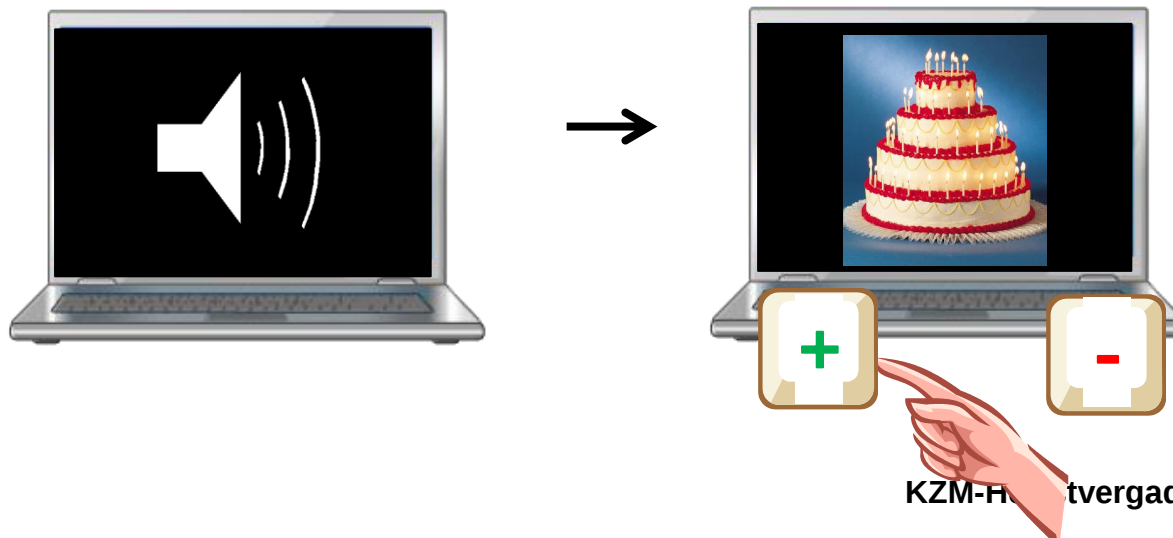
in taalkunde? Speelman, Spruyt, Impe & Geeraerts (2013)

- attitudes t.o. 3 Belgisch Nederlandse taalvariëteiten
- auditieve primes, afbeeldingen als targets
- periferie: standaard > eigen (perifere) > centrale variëteit
centrum: eigen (centrale) > standaard > perifere variëteit

Auditory Affective Priming

in taalkunde? Speelman, Spruyt, Impe & Geeraerts (2013)

- attitudes t.o. 3 Belgisch Nederlandse taalvariëteiten
- auditieve primes, afbeeldingen als targets
- periferie: standaard > eigen (perifere) > centrale variëteit
centrum: eigen (centrale) > standaard > perifere variëteit

Auditory Affective Priming

in taalkunde? Speelman, Spruyt, Impe & Geeraerts (2013)

- attitudes t.o. 3 Belgisch Nederlandse taalvariëteiten
- auditieve primes, afbeeldingen als targets
- periferie: standaard > eigen (perifere) > centrale variëteit
centrum: eigen (centrale) > standaard > perifere variëteit

Affective Priming

evaluatie

praktische complexiteit	+ eenvoudig voor participant - moeilijker te programmeren (reactietijden) - neutrale primes noodzakelijk
talige / auditieve stimuli	+ OK - lengte: zeer beperkt
psychometrische eig.	- onvoldoende, lage betrouwbaarheid
relatie attribuut – target	+ valentie (& semantische relaties)
overig	- beperkt aantal primecategorieën per experiment → beperkt aantal attitudeobjecten vergelijken - zeer gevoelige procedure + publicaties: veel + geen benoeming categorieën

Overzicht

1. impliciete meettechnieken
2. overzicht meettechnieken
3. AAP & IAT: succesverhalen?
4. AMP & ST-IAT: nieuwe mogelijkheden?
5. besluit

Overzicht meettechnieken

	response interference	sequential priming
reeds in taalkunde	implicit association test (IAT)	auditory affective priming (AAP)
nieuw in taalkunde	single target implicit association test (ST-IAT)	affect misattribution procedure (AMP)

Single target IAT

hoe werkt het?

Single target IAT

hoe werkt het?

	TARGETCONCEPT	ATTRIBUUT
categorie-labels	CDU	goed/slecht
stimuli	Schäuble, Koch 	<i>liefde, vakantie, ziekte, pijn</i>

(Bluemke & Friesen 2008)

KZM-Herfstvergadering, Gent 24.10.2014

Single target IAT

hoe werkt het?

	TARGETCONCEPT	ATTRIBUUT
categorie-labels	CDU	goed/slecht
stimuli	Schäuble, Koch 	<i>liefde, vakantie, ziekte, pijn</i>

(Bluemke & Frieze 2008)

KZM-Herfstvergadering, Gent 24.10.2014

Single target IAT

hoe werkt het?

	TARGETCONCEPT	ATTRIBUUT
categorie-labels	CDU	goed/slecht
stimuli	Schäuble, Koch CDU	<i>liefde, vakantie, ziekte, pijn</i>

(Bluemke & Frieze 2008)

KZM-Herfstvergadering, Gent 24.10.2014

Single target IAT

blok 1 – attribuutdiscriminatie

goed

slecht

vakantie

Single target IAT

blok 2 – gecombineerde taak

CDU
goed

slecht

Single target IAT

blok 3 – gecombineerde taak (invers)

goed

CDU
slecht

Single target IAT

evaluatie

praktische complexiteit	+ eenvoudiger voor participant - moeilijker te programmeren (reactietijden)
talige / auditieve stimuli	+ (OK) + lengte: eerder flexibel
psychometrische eig.	+ goede betrouwbaarheid & validiteit
relatie attribuut – target	+ valentie & semantische relaties
overig	+/- publicaties: matig + niet binair / comparatief + meerdere opeenvolgende tests mogelijk

Overzicht meettechnieken

	response interference	sequential priming
reeds in taalkunde	implicit association test (IAT)	auditory affective priming (AAP)
nieuw in taalkunde	single target implicit association test (ST-IAT)	affect misattribution procedure (AMP)

Affect misattribution procedure

hoe werkt het?

Affect misattribution procedure

hoe werkt het?

prime

Affect misattribution procedure

hoe werkt het?

prime

target

姓

Affect misattribution procedure

hoe werkt het?

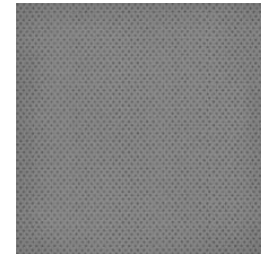
prime

target

姓

maskerende stimulus

Affect misattribution procedure

hoe werkt het?

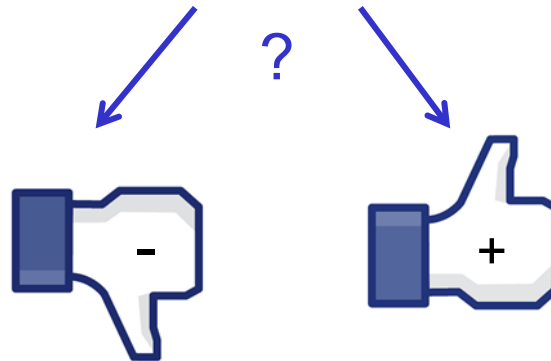
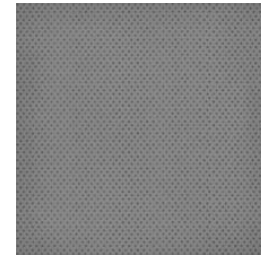
prime

target

姓

maskerende stimulus

Affect misattribution procedure

prime

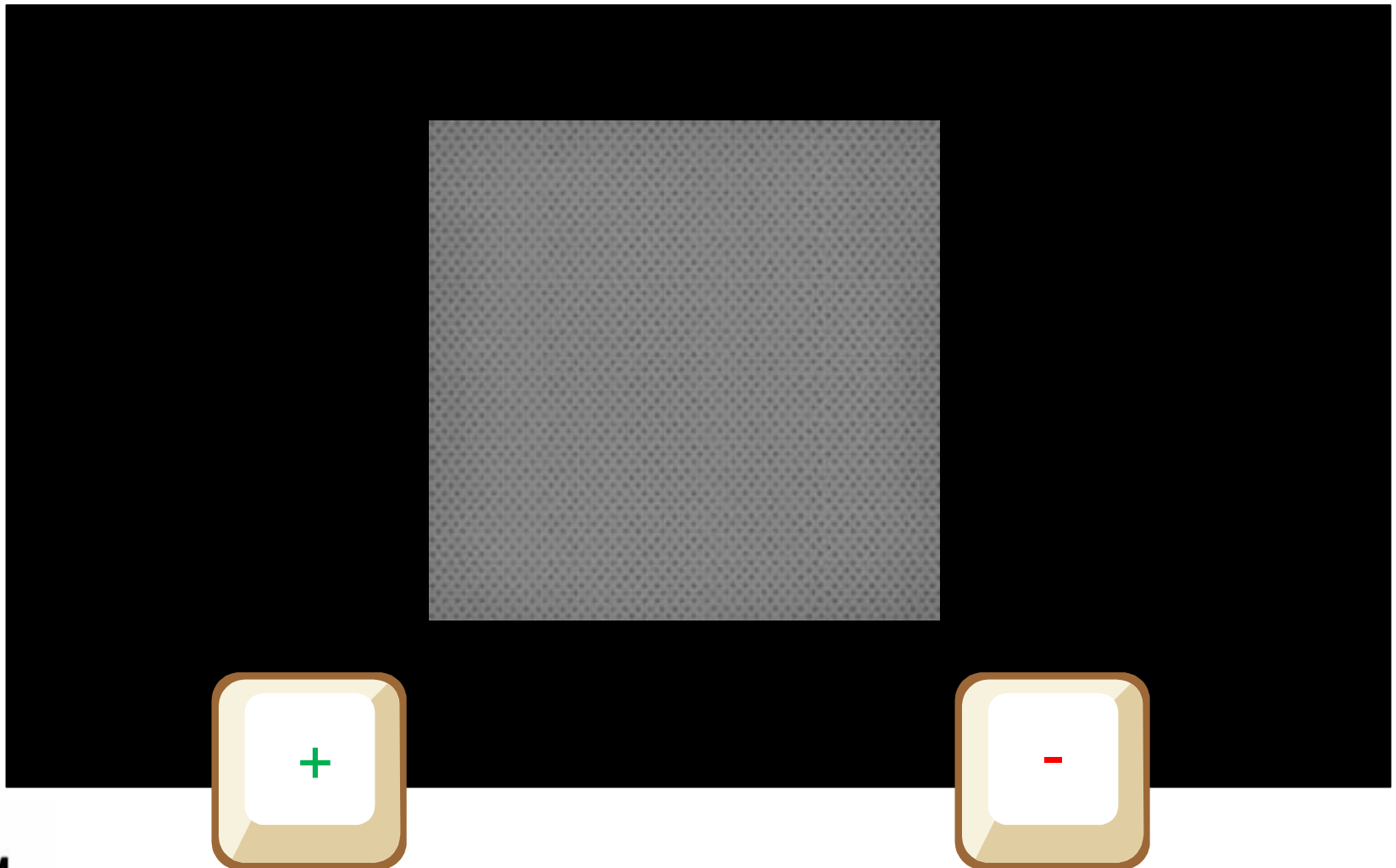
Affect misattribution procedure

target

愛

Affect misattribution procedure

maskerende
stimulus

Affect misattribution procedure

evaluatie

praktische complexiteit	+ eenvoudig voor participant + eenvoudiger te programmeren / meten (geen reactietijden)
talige / auditieve stimuli	- ? - lengte: beperkt
psychometrische eig.	+ goede betrouwbaarheid & validiteit
relatie attribuut – target	+ valentie & semantische relaties
overig	- controverse impliciet karakter + publicaties: matig – veel + geen neutrale primes + meerdere primecategorieën (attitudeobjecten) in een experiment

meet- techniek	praktische complexiteit	talige / auditieve stimuli	psycho- metrische eig.	relatie prime - target	overig
IAT	- participant - onderzoeker	+OK + lengte: eerder flexibel	+ goed	valentie & semantisch	- binaire/comparatieve structuur - practice effect: max. 1 test - extra-persoonlijke associaties + publicaties: veel
AAP	+ participant - onderzoeker	+OK - lengte: zeer beperkt	- niet goed	valentie (& semantisch)	- weinig primecategorieën / experiment - zeer gevoelige procedure - neutrale primes + publicaties: veel
ST-IAT	+ participant - onderzoeker	+(OK) + lengte: eerder flexibel	+ goed	valentie & semantisch	- extra-persoonlijke associaties → P-IAT + niet binair/comparatief -/+ publicaties: matig + meerdere opeenvolgende tests
AMP	+ participant +onderzoeker	-? - lengte: beperkt	+ goed	valentie & semantisch	- controverse: impliciet? + meerdere primecategorieën, + geen neutrale primes + publicaties: matig-veel

Overzicht

1. impliciete meettechnieken
2. overzicht meettechnieken
3. AAP & IAT: succesverhalen?
4. AMP & ST-IAT: nieuwe mogelijkheden?
5. besluit

Besluit

beperkingen impliciete meettechnieken

- gevoelig voor procedurele details
- geen standaardprocedure
- beperkte context in stimuli

voordelen

- uitgebreide literatuur psychologie → validiteit & betrouwbaarheid aangetoond
- beperkte invloed van sociaal wenselijke antwoorden & introspectie
- korte experimenten
- inspiratie voor de sociolinguïstiek om een cognitief model van taalattitudes te ontwikkelen
- methodes om hypothesen te testen, geen verkennende technieken

Besluit

- te vroeg voor definitieve conclusies, maar veelbelovend als:
 - meer onderzoek om standaardprocedure te ontwikkelen, zodat technieken makkelijker te implementeren worden
 - de perfecte techniek bestaat niet:
 - methode kiezen in functie van onderzoeksvraag
 - combinatie van methodes
- impliciete meettechnieken uit sociale psychologie vormen waardevolle aanvulling op traditionele methodes uit taalattitudeonderzoek

hartelijk dank voor uw aandacht!

meer informatie:

laura.rosseel@kuleuven.be

<http://www.ling.arts.kuleuven.be/qlvl/laura>

